

אני סבתו של גיא מצד אביו ושמי רותי, אני כבר לא צעירה בגיל, אבל בנפש אני מרגישה כמו נערה עם הרבה כוח ומרץ.

מילדותי איני זוכרת הרבה וזאת משום שבגיל 12 שלחו אותי הוריי מאוסטריה, לגרמניה, הולנד, ומשם לאנגליה כדי לברוח מהנאצים. באנגליה התאכסנתי בבית של משפחה נוצרית, שאספה כספים בשביל החינוך שלי והלימודים שלי. מי שהפנה אותי למשפחה שבה התאכסנתי היה אחי הגדול, שפנה למנהל בית-ספרו שיפרסם מודעה בעיתון, שבה הייתה בקשה אם ישנה משפחה שתהיה מוכנה לקחת ילדה קטנה שברחה מן הנאצים. זמן קצר לאחר שאני הגעתי לאנגליה גם הוריי הגיעו, ועברתי לגור אצלם. בגיל 16 התחלתי לרכב על סוסים, התמדתי והשקעתי המון במקצוע, והכי חשוב שגם נהניתי ממנו עד מאוד. אבי כמוני גם רכב על סוסים, רק שהוא היה קצין בחיל הפרשים האוסטרי. כיום אני גאה ששניים מבני עסקו בסוסים וגם ארבעה מנכדיי עוסקים בסוסים, ובנוסף לזה הם הולכים לתחרויות וזוכים בפרסים.

בגיל 18 התחלתי ללמוד להיות אחות מוסמכת במשך 4 שנים, ולאחר מכן למדתי במשך שנה איך לילד ילדים (שני המקצועות הללו הם, המקצועות שלי בחיים). אחד הזיכרונות שלי מתקופה זו, זה איך שהייתי נוסעת באופניים ברחבי לונדון, כדי לילד ילדים. (אז זה היה מנהג באנגליה ללדת בבתים)

בשנת 1952 באתי לביקור בארץ, בקיבוץ מעיין צבי, בשביל לבקר את אחי שלמה. כשהגעתי לקיבוץ לא חשבתי שאשאר שם, אך כשראיתי את אלפרדו (סבו של גיא), הרגשתי אהבה ממבט ראשון. וכך זה באמת היה, אני ואלפרדו התחתנו ביוני 1952, זו הייתה חתונה מדהימה. בגלל שלא ידעתי מלה בעברית הכינו לי החברים הצגה באידיש, והייתה בעיה אחת קטנה שלא ידעתי אידיש. (לא אמרתי להם, כי לא רציתי להעליב אותם)

לאחר כמה שנים נולדו לי שלושת ילדי הנהדרים, שהם הביאו לי את נכדיי המקסימים, שאיתם אני הכי אוהבת לבלות. בקיבוץ אני עובדת כל יום במרפאה.

ארכיון מעין-צבי

תעוד חברים ברשם-קול

רותי זרון

זכרונות חיים

בשנים 1926 - 1990

מספרי קלטות:

הוקלט בשנת: 1990

ראיון ע"י:

שולמית קוגלמן

עריכה ע"י:

אוה אדוריאן

רותי זרון

שולמית: היום ה- 14.11.1990 רותי זרון מספרת.

רותי: הייתי באולפן רק 4 חודשים אחרי שילדתי את גדעון – בני הבכור החלטתי שעלי ללמוד את השפה העברית ואז הכניסו אותי לאולפן הראשון ב-1953. המורה של האולפן הראשון היה אז ד"ר בראון האבא של ולטר בראון, וזה התקיים בחדר שלו.

שולמית: היו כל כך מעט תלמידים?

רותי: היינו כ- 8 בכיתה. למד שם גם בחור מאנגליה והחלטתי לקלוט אותו למשפחתי – היינו נשואים 4 חודשים, הבחור לא היה כל כך נחמד כפי שחשבתי, כי הוא גנב לנו כסף כל הרכוש שלנו היה, 11 ל"י שטרלינג ואז החלטתי שאני יותר לא לוקחת אולפניסטים למשפחתי. אבל אחרי האולפן לקחתי בת אחת שעבדה איתי במטבח. עשיתי אז את התור שלי במטבח ונפגשנו גם במרפאה כשהיא היתה חולה וכך עשינו הכרות.

שולמית: למה בכלל עשית את זה?

רותי: כדי לתת להם בית חם, זה היה גם לי נעים. ובמשך השנים היו די הרבה צעירות אצלנו, ביניהן גם כאלה שנשארו במעין צבי, הכי ותיקה במשק היתה רינה אשד, היא התחתנה עם אברהם שהיה בן בית אצלנו, אחר כך היו עוד כמה בנות.

שולמית: כלומר עשיתם שידוך קטן לאברהם?

רותי: אני לא אוהבת לעשות שידוכים אבל הם פשוט נפגשו אצלנו. אחר כך גם אצל רינה היתה משפחה שנקלטה אצלה קרן שטנגר, וכך קרן קוראת לי סבתא. יש עוד כאלה שחזרו לחו"ל ושאני עדיין שומרת קשר אתם, באנגליה ובאוסטרליה ודרום אפריקה. תמיד הייתי מתקשרת גם למשפחותיהם וכשהיינו בחו"ל היינו מבקרים אותם. יש בת שהיתה אצלנו לפני יותר מ- 29 שנה, אנדי. אני זוכרת עדיין שהייתי שומעת אותה רצה במדרגות שלנו וקוראת באנגלית "יש מה לאכול, רותי?"

שולמית: היא קיבלה אתכם בחו"ל אחרי 20 שנה? איך הרגשתם איתה?

רותי: כן כשביקרנו באנגליה היא קיבלה אותנו יפה.

שולמית: הזכרת גם את איוו, איך היא הגיעה אליך?

רותי: דרך העבודה, הפרנו את ג'קי אשר התחתנה בנתניה ויש לה כבר 3 ילדים, והיא היתה חברה טובה של איוו, הייתי גם ביחסים טובים עם

ההורים שלה וגם עם ההורים של איוו היה לי קשר והיחסים היו טובים. תמיד כשהם באו לבקר בארץ הם היו אצלנו ואני גם ביקרתי אצלם באנגליה. כל הזמן ניסיתי לשכנע אותם שיעלו ארצה כל עוד שיש להם כוח, הרי היו להם 2 בנים בארץ ובאמת ברגע האחרון הם באו ארצה ולדעתי זו הסיבה שהם היום בארץ.

שולמית: כשיש קשר אישי משפחתי, זו סיבה שאנשים נשארים בארץ. רותי: איוו התחברה עם ישי, ואינני חושבת שאני הייתי הגורם, היא אז פשוט הרגישה טוב. בין האחרונים אצלי היתה לסלי מדרום אפריקה שהיתה הרבה שנים אצלנו גם באולפן ואחר בתור מתנדבת. יש לה משפחה בזיכרון ועכשיו אנחנו גם ביחסים טובים אתם, היא היתה באולפן ובמעין 8 שנים. היו לי גם אי הצלחות על יד ההצלחות. בזמן האחרון הרגשתי שהבנות לא הרגישו טוב אצלנו, כי הם באו למשפחה שיש בה ילדים ונכדים, והיה להם משעמם, זה היה כבר פער דורות. גם שלי לוקחת בנות למשפחתה שלה. עכשיו קיבלתי הודעה שלסלי באוסטרליה מתחתנת עם בחור ישראלי והם באים לארץ להציג אותו בפנינו.

הרי האבא שלו כאן בארץ, עדיין הוא בהליכי גירושין אבל קיבלתי הודעה שבשנה הבאה הם רוצים להתחתן. כתבתי להם שלנו קשה לבוא לאוסטרליה וגם למשפחה שלהם בזיכרון, אז אולי הם יבואו להתחתן בארץ, אנחנו נהיה מוכנים לבוא אפילו לאילת אם הם יסכימו להתחתן פה.

שולמית: אם היא היתה 8-9 שנים כאן, היה קשר טוב, אבל בכל זאת היא בינתיים התרחקה?

רותי: לא, היא לא התרחקה, היא בכל זאת שמרה על קשר גם כאן במשק כולם הכירו אותה ובעצם היא רצתה בזמנו להישאר, אבל היו לה ספקות. שולמית: בשנת היציאה שלכם לשנת שרות מאוחרת, מדוע החלטתם לצאת לרביד?

רותי: לרוב המשפחות המגיעות לגיל מסוים מתחשק להם לצאת קצת "לנשום אוויר" אחר. אף פעם לא היתה לנו אפשרות לצאת לעבודות חוץ. אני קראתי בעתונות שמחפשים זוגות בגיל שלנו, ותיקים מנוסים, שיתנדבו לעזרת קיבוץ צעיר, ובכן באו לבדוק אותנו. לראשונה הגיעו מקיבוץ צעיר אחד שחשב שזה לא מתאים להם, ואחר כך באו מרביד ותיקף נוצר קשר. היינו שם 3 משפחות מתנדבות – מכברי ומאשדות יעקב מאוחד ואנחנו. הסתדרנו טוב ביחד אבל אני הייתי תמיד יותר בחברת הצעירים שם. שתי המשפחות האחרות גם לא החזיקו מעמד, מאשדות יעקב עזבו אחרי 4

חודשים ומכברי אחרי 7 חודשים, רק אנחנו נשארנו. אנחנו נכנסנו ממש לתוך חיי החברה של הקיבוץ. אלפרדו עבד כטבח ואני בתור אחות ועבדתי גם בכל-בו. מאוד נהניתי מהיחס הטוב שלהם. הכנתי את הבחורות הצעירות ללידות, ונסעתי אתן גם לפוריה ללדת. אלפרדו ישב במזכירות וקיבלו את העצות שלו, במעין צבי אף פעם לא העריכו את משפחת זרון, לא הציעו לנו למלא תפקידים חשובים בוועדות כל שהן, אבל ברביד לקחו אותנו ברצינות והיינו "מישהו". היה לנו חשוב ששמעו לנו וקיבלו את העצות שלנו, אני ישבתי בוועדת הקליטה, שהיתה אחת הוועדות הכי חשובות במשק. פעם אחת בשבוע היינו נוסעים לכל קצוות הארץ והיינו מתארחים במקומות שונים ומבקרים אצל משפחות בבתיים כדי לשוחח אתם על קליטתם ברביד. קלטנו הרבה משפחות אבל גם עזבו הרבה משפחות. באו מהעיר לכפר ואז התפתחה בתוך הקיבוץ ממש מלחמת חברים, בגלל דברים פשוטים ביותר, לא היו מדברים אחד עם השני, והיו ממש שתי מחנות וזה הביא לפירוק הקיבוץ. דווקא מבחינה כלכלית הם היו על הגובה.

שולמית: כבר שמעתי שמשקים מאוד עשירים אמרו לנו: "מה שיש אצלכם, עם הכסף שלנו אי אפשר לקנות", יש בזה משהו.

רותי: בכל אופן החזירו אותנו בכוח משם. מרים היתה צריכה אותי במרפאה, ולשם כך היא גייסה את המזכיר את גוקס, כך הכריחו אותנו לחזור למעין, אחרת היינו נשארים שם עוד. היינו שם שנה וחודשיים, לא רצינו לחזור.

שולמית: המזכיר ביקר אתכם שם או הגעתם הביתה?

רותי: לא דיברו איתנו כשהיינו בבית. אז היה לאלפרדו יום הולדת 60 וחגגנו אותו ברביד זאת היתה המשפחה שלנו. זה היה יום ההולדת היחיד שאנחנו חגגנו אי פעם, אבל חגגנו ימי הולדת לאחרים במשפחה.

שולמית: נשארו לכם זכרונות או קשר עם רביד?

רותי: היו משפחות שהתקשרו אלינו בטלפון לשאול "מה נשמע"? בשנה שעברה, כשהיינו בתל אביב בחופש במשך שבוע ימים התקשרנו אליהם ואז הם באו ולקחו אותנו למפגש שהתקיים עם כולם בשפיים. בשפיים היה אחד החברים שלהם שהתחתן והקים משפחה שם. אנחנו חזרנו מחו"ל בדיוק יום לפני שהתקיים המפגש זה היה יום חמישיו ולמחרת בערב יום שישי נסענו לשפים – ובשבת עשינו תורנות!.

שולמית: זה אופייני לקצב החיים שלנו, בגלל זה אנחנו נשארים צעירים.

רותי: כשהפסקתי להיות אחות אחרי 30 שנה, גם רציתי להפסיק כל עוד שאני בסדר ועל הגובה ושלא אהיה במצב שאעשה טעויות היתה בעיה של

מקומות עבודה. אז הגיע אלי יוסי זיוון עם הרעיון להכניס חברה ותיקה לבית התינוקות ושאל אותי אם אני מוכנה לעשות זאת במסגרת שעות העבודה שאני עובדת. חשבתי על זה שבוע והסכמתי אבל זה לקח עוד חודשיים עד שהתפנית, כי הצטרכתי לעשות עבודת רישום במרפאה. בכל אופן קיבלו אותי יפה מאוד בבית התינוקות. סיימתי 2 מחזורים ועכשיו אני במחזור השלישי.

שולמית: באמת מקבלים אותך יפה שם?

רותי: כן אני חושבת שאני תורמת, אם כי אני שם מסמר קטן. אני עושה רק מה שאומרים לי, אפילו ליליאן למדה כבר לעבוד שם באחריות ואומרת לי לעשות כך וכך, כלומר אני יודעת איפוא מקומי שם.

שולמית: זאת חוכמת חיים וכך את חיה בשלמות עם עצמך.

רותי: כן אבל התינוקות שהיו שוקלים בתחילת חייהם 3 ק"ג הגיעו אחר כך ל 9 ק"ג וזה כבר קשה לי. היו הזדמנויות שהייתי צריכה לצאת ולא היו אף פעם מונעים את זה ממני אלא היו מקבלים את זה יפה, הלא יש בעיה של עבודה לותיקים.

שולמית: מה יש לך לספר על המשפחה, יש כאן בן, נכדים וכו'.

רותי: עכשיו באמת אין לי זמן לקלוט אולפן. עכשיו אני מאוד עסוקה עם 7 "הגמדים" שלי, הנכדים שלי. רציתי לספר לך שאני צריכה לקחת את מייקל לשבועיים כי ההורים לא היו בבית, והלכתי לדורון סדרן העבודה, ואמרתי לו שאני צריכה להפסיק את העבודה לשבועיים ואז הוא אמר: "זה מה שצריך להיות כשאת סבתא" זה ריגש אותי, כי המצב בבית התינוקות לא היה קל. אמרתי לבת חן, נכדתי שיש לי עוד 6 נכדים ובסה"כ אלה "7 הגמדים" את המשפט הזה היא מאוד אהבה. אנחנו במצב כלכלי קשה, ולא יכולים לשנות דירות, רבים מתאוננים על כך, אבל לנו למרות הצפיפות, היה טוב לקבל את ארבעת הילדים של יואל לפעמים מעל שבת. אז כולם גרים אצלי, הייתי פורשת מזרון אחד מצד אחד של המיטה הזוגית ומזרון שני בצד השני של המיטה הזוגית. אלפרדו בנה מיטת תינוקות שעומדת בצד השני של המיטה הזוגית – הכל בחדר השינה שלנו. בדרך כלל בבוקר בשעה 4⁰⁰ או 5⁰⁰ בא עוד איזה נכד מהחדר השני ונכנס לשכב בינינו. אני מאוד אוהבת כשהם באים ואני מאושרת כשהם הולכים, אז יש לי הרבה זמן. בפעם האחרונה כשארבעתם היו אצלנו אז עמרי החליט גם כן לישון אצלנו והכל היה בסדר, אך כשהוא התעורר בבוקר הוא נורא התרגז כשמצא את כולם בחדר השינה שלנו ורק הוא נשאר יחידי בחדר הגדול. זהו סיום הסיפור שלי.